

РЕШЕНИЕ

№ 342

гр. Варна, 31.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ ТО, в публично заседание на пети март през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Мария К. Терзийска

Членове: Диана К. Стоянова
Елина Пл. Карагъзова

при участието на секретаря Христина Здр. Атанасова
като разгледа докладваното от Мария К. Терзийска Въззивно гражданско дело № 20253100500152 по описа за 2025 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по жалба на „А1 България“ ЕАД против Решение № 299/04.11.2024г., постановено по гр. дело № 192/2024г. по описа на ПРС, в неговата отхвърлителна част, касателно претенциите за неустойки и лихви за забава върху тях, за които вземания е издадената Заповед № 822/15.12.2023г. за изпълнение на парично задължения по чл. 410 ГПК по ч. гр. дело № 1360/2023г. по описа на ПРС.

Според жалбоподателя, решението е постановено при неправилно приложен материален закон, поради което и следва да бъде отменено с произтичащите от това последици. Оспорва извода на съда, че не е спазил законоустановената процедура по чл. 87 ЗЗД за прекратяване на договорноправната връзка като настоява, че прекратяването е по изричната клауза на чл. 54.12 ОУ на мобилния оператор и предвид доказаната забава в плащанията по договора. Позовава се на относима според него съдебна практика на ВКС по приложението на чл. 87 ЗЗД. На следващо място, счита за неправилна констатацията на първоинстанционния съд досежно недействителността на неустоечната клауза с аргументи, че нито противоречи на добрите нрави, нито е неправопавна по смисъла на ЗЗП. Настоява, че с оглед функциите на уговорената неустойка, размерът ѝ е съгласуван с КЗП в съдебна спогодба, одобрена от съд, която се ползва със СПН. В тази връзка акцентира, че неустойката е начислена по срочно правоотношение, по което потребителят е ползвал услуги на преференциални цени, респективно

отричането от съда на дължимостта на неустойката обезсмисля предлаганите отстъпки от мобилния оператор. На последно място сочи, като аргументи за действителността на неустоечната клауза, че същата е уговорена предварително, ясно и конкретно по размер и дължимостта ѝ зависи от поведението на абоната. Цитира по този въпрос и практика на СЕС. На тези и други основания моли да се отмени решението на ПРС в атакуваната части и установителните претенции да се уважат.

В срока за отговор, въззиваемият е процесуално пасивен.

В съдебно заседание страните не се явяват, не се представляват.

Въззивникът, с молба от 05.03.2025г., поддържа жалбата и моли за уважаването ѝ.

За да се произнесе по спора, съдът съобрази следното:

ПРС е сезиран с обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 422 ГПК вр. чл. 415 ГПК вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД и чл. 92 ЗЗД за установяване в отношенията между "А1 България" ЕАД, ЕИК 131468980 и Д. Д. Ч., ЕГН *****, че последният дължи, както следва:

1. сумата от 123,36лв., представляваща сбор от месечни такси за предоставени мобилни услуги за периода от 09.10.2020г. до 08.03.2021г., ведно с обезщетение за забава в размер на 34,70лв. за периода от 28.11.2020г. до 06.11.2023г.;
2. 74,97лв. – неустойка за предсрочно прекратяване по вина на абоната на Рамков договор № ***** с партиден номер ***** и подписано към него Приложение 1/02.09.2019г. за услуга за тел. № *****, формирана като сбор от три месечни абонаментни такси и 19,62лв. – обезщетение за забава върху главницата начислено за периода 08.04.2021г. до 06.11.2023г.;
3. 20,55лв. – неустойка за предсрочно прекратяване по вина на абоната на Рамков договор № ***** с партиден номер ***** и подписано към него Приложение 1/02.09.2019г. за услуга за тел. № ***** за дадена отстъпка от цена на месечна абонаментна такса и 5,38лв. – обезщетение за забава върху главницата начислено за периода 08.04.2021г. до 06.11.2023г.,

ведно със законната лихва върху горепосочените главници, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 30.11.2023г. до окончателното погасяване на задълженията.

В исковата молба се твърди, че между страните е сключен Договор № *****/21.05.2019г., който има характер на рамков и за предмет предоставянето на електронни съобщителни услуги, ведно с Общи условия към него. С ***** и допълнителното такова, ищецът предоставил на ответника комплексна мобилна абонаментна услуга за SIM карта с тел. № ***** с месечна такса от 24,99лв. с ДДС за срок от две години (до 02.09.2021г.). Въпреки че за периода 09.10.2020г. до 08.03.2021г. ищецът предоставял уговорените мобилни услуги и издавал месечни фактури, ответникът не ги заплатил, което довело до едностранно автоматично прекратяване на сключения договор от негова страна на осн. чл. 54 т.12 от ОУ

на мобилния оператор. С оглед виновното неизпълнение на задълженията на ответника, ищецът начислил и неустойки съгласно договорените между страните условия. В конкретния случай се претендира неустойка за предсрочно прекратяване в размер на три месечни такси – 74,97лв., за което е издадена сметка № *****, ведно с обезщетение за забава в размер на 19,62лв. за периода от 08.04.2021г. до 06.11.2023г., както и неустойка за дадена отстъпка от цената на услуги в размер на 20,55лв., за което е издадена сметка № *****, ведно с обезщетение за забава в размер на 5,38лв. за периода от 08.04.2021г. до 06.11.2023г.

В срока по чл. 131 ГПК не е постъпил отговор от ответника, но в съдебно заседание същият изразява становище по предявените искове.

Обжалваното решение, в частите му, с които е прието за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца сумата от 118,36лв., представляваща сбор от месечни такси за предоставени мобилни услуги за периода от 09.10.2020г. до 08.03.2021г. по рамков договор № ***** по партида № *****, както и обезщетение за забава върху главницата в размер на 33,32лв. за периода от 28.11.2020г. до 06.11.2023г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 30.11.2023г. до окончателното изплащане на задължението, както и в частите, с които е отхвърлен за горницата над 118,36лв. до 123,36лв., респ. над 33,32лв. до 34,70лв., на осн. чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415 ГПК вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД, не е обжалвано и в тези части е влязло в сила, поради което не е предмет на разглеждане понастоящем.

Въззивната жалба е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване.

Въззивният съд, като съобрази предметните предели на въззивното производство очертани в жалбата, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. Обжалваното решение е валидно и допустимо. По отношение правилността на решението, въззивният съд по принцип е ограничен от посочените в жалбата оплаквания за неправилно формирани от съда изводи, но с оглед качеството „потребител“ на една от страните, съдът служебно следи дали е налице нарушение на императивна материалноправна норма, вкл. такава предвиждаща защита на тази категория лица.

В разглеждания случай, жалбата на въззивника – търговец, съдържа оплаквания за неправилно формирани от ПРС изводи за недействителност на клаузите за неустойка, ведно с обезщетението за забава върху тях за периода от 08.04.2021г. до 06.11.2023г.

Видно е от материалите по ч. гр. дело № 1360/2023г. по описа на ПРС, че в полза на ищеца е издадена Заповед № 822/15.12.2023г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК за задължения на ответника, които произтичат от ползвани електронни съобщителни услуги, съгласно цитирания рамков договор и подписаните приложения към него, като относими за

настоящото производство са сумите, които съответстват и на посочените по-горе, а именно:

1. 74,97лв. – неустойка за предсрочно прекратяване по вина на абоната на Рамков договор № ***** с партиден номер ***** и подписано към него Приложение 1/02.09.2019г. за услуга за тел. № *****, формирана като сбор от три месечни абонаментни такси и 19,62лв. – обезщетение за забава върху главницата начислено за периода 08.04.2021г. до 06.11.2023г.;
2. 20,55лв. – неустойка за предсрочно прекратяване по вина на абоната на Рамков договор № ***** с партиден номер ***** и подписано към него Приложение 1/02.09.2019г. за услуга за тел. № ***** за дадена отстъпка от цена на месечна абонаментна такса и 5,38лв. – обезщетение за забава върху главницата начислено за периода 08.04.2021г. до 06.11.2023г.,

ведно със законната лихва върху главниците, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 30.11.2023г. до окончателното погасяване на задължението.

По отношение на иска за присъждане неустойки за предсрочно прекратяване на договора в размер на 3 месечни абонаментни такси по стандартен размер.

Твърденията на ищеца са, че договорът за мобилни услуги от 21.05.2019г. е едностранно прекратен от ищеца по вина на потребителя, на основание изричната клауза по чл. 54.12 ОУ, поради продължило над 124 дни неизпълнение на задължението на последния да заплаща дължимите суми по договора.

Следва да се посочи, че употребеното понятие „прекратяване“, на практика урежда предпоставките и последиците на разваляне на договора по вина на ответника. Според императивната разпоредба на чл. 87, ал. 1, изр. 2 ЗЗД изявлението за разваляне на писмени договори, както настоящия се отправя в писмена форма. Поради това, договорната клауза от ОУ, с която се предвижда автоматично прекратяване е нищожна поради противоречие със закона. Конвертирането ѝ чрез заместване с повелителна норма от действащото материално право, отнесено към фактологията по спора сочи, че писмено волеизявление за разваляне на договора до ответника не е отправяно преди предявяване на иска. Не съставлява изявление с правни последици по чл. 87 от ЗЗД напомнителните съобщения за просрочени задължения или деактивацията на услугата поради липса на изявление в първата хипотеза, респективно неспазване на изискуемата по закон форма във втората.

В контекста на горното, въпреки неизправността на ответника поради неплащане на дължими суми по договора за предоставените мобилни услуги, същият не е надлежно развален в рамките на срока на действие. Дори и да се приеме, че развалянето е настъпило с получаване от страна на ответника на преписа от исковата молба, то неустойката се претендира в размер на 3 месечни такси, дължими до крайния срок на договора, към който момент фактическият състав на развалянето не е бил осъществен. Следователно

липсва основание както за начисляването ѝ, така и за нейното присъждане за заплащане в тежест на ответника. Ищецът във въззивната жалба се позовава на решение на ВКС по т.д. № 595/2015 г. 1во ТО, което е неотнормимо. Поради това, заявената претенция за установяване дължимост на неустойка в размер на 74.97 лева за предсрочно прекратяване по вина на абоната на Рамков договор № ***** с партиден номер ***** и подписано към него Приложение 1/02.09.2019г. за услуга за тел. № *****, формирана като сбор от три месечни абонаментни такси и 19,62лв. – обезщетение за забава върху главницата начислено за периода 08.04.2021г. до 06.11.2023г. е неоснователна и следва да се отхвърли.

По отношение на установителния иск за неустойка в размер на стойността на отстъпката от цената на месечната абонаментна такса.

Доводите за неправилност на изводите на ПРС по отношение на нищожността на клаузата, предвиждаща неустойка в размер на стойността на отстъпката от цената на месечната абонаментна такса за срока на предоставяне на услугата, са неоснователни по изложени по-горе съображения.

Отделно, въпросната неустойка дублира неустойката, предвидена при предсрочно прекратяване в размер на 3 месечни абонаментни такси. Добавянето на неустойка в размер на разликата между стандартната и преференциалната цена, по същество превръща условията по договора като такива по безсрочен, тъй като в крайна сметка от потребителя ще се събере стандартна такса. Това от своя страна обезсмисля срочния характер на договора, съответно изключва другите последици при едностранното му прекратяване поради неизпълнение. Процесната неустойка е нищожна поради накърняване на добрите нрави, тъй като е уговорена извън присъщите и обезпечителна и обезщетителна функции, в резултат на което и тази претенция следва да се отхвърли. От това логично следва, че не се дължи и обезщетение за забава за периода от 08.04.2021г. до 06.11.2023г., доколкото последното се поражда от неизпълнение на вече породеното и неизпълнено задължение за неустойка, каквото в случая не съществува.

Накрая, трябва да се настоя, че подобна неустоечна клауза не е предвидена в тежест на доставчика на мобилни услуги при прекратяване на договора от страна на потребителя по вина на мобилния оператор.

По изложените съображения, решението на ПРС в обжалваната част не страда от визиранияте в жалбата пороци и следва да бъде потвърдено.

При този изход от спора на жалбоподателя не се следват разноси, а от потребителя не се претендират.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 299/04.11.2024г., постановено по гр. дело № 192/2024г. по описа на ПРС, III с-в., **в частта, с която е отхвърлен**

предявения от „А1 България“ ЕАД, ЕИК 131468980 и седалище в гр. София, срещу Д. Д. Ч., ЕГН *****, *****, иск за приемане за установено в отношенията между страните, че **1. ответникът дължи на ищеца сумата от 74.97лв.**, представляваща неустойка за прекратяване на рамковия договор по вина на ответника на основание чл. 54.12 ОУ и ***** към договора, формирана като сбор от тримесечни абонаментни такси, ведно със **обезщетение за забава в размер на 19,62лв.** за периода от 08.04.2021г. до 06.11.2023г., на осн. чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 415 ГПК вр. чл. 92 ЗЗД, както и че **2. ответникът дължи на ищеца сумата от 20,55лв.**, представляваща неустойка за прекратяване на рамковия договор по вина на ответника на основание чл. 54.12 ОУ и ***** към договора, за дадена отстъпка от цена на месечна абонаментна такса, ведно с **обезщетение за забава върху главницата в размер на 5.38 лева** за периода от 08.04.2021 г. до 06.11.2023 г., на осн. чл. 422, ал.1 ГПК вр. чл. 415 ГПК вр. чл. 92 ЗЗД.

В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в сила.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____